

Särskilt Yttrande

Tyresö den 1 mars 2012

Angående frågan om en lokal folkomröstning i Tyresö Kommun

Med anledning av kommunfullmäktiges beslut om att arrangera en lokal folkomröstning kring taxsystemet inom äldreomsorgen vill Moderaterna framföra följande särskilda yttrande för att klargöra vår syn på folkomröstningar och på den nu föreliggande frågan.

Tyresö står inför stora utmaningar de kommande åren. Vi är mitt uppe i den stora omvandlingen av Östra Tyresö. Vi befinner i den första delen av den centrumutveckling som kommer att förvandla centrala Tyresö från 60-talsförort till en stadsmässig miljö. Kommunen växer, befolkningen ökar, vilket i sin tur ställer höga krav på investeringar i skola och omsorg. Vi ser framför oss hur trycket på och behovet av välfärdstjänster ökar kraftigt över tid. Behoven kommer dessutom med all säkerhet att öka snabbare än vad skatteintäkterna växer – detta gäller inte minst inom äldreomsorgen.

Tyresö behöver en politisk ledning som inte väjer för dessa utmaningar, som klarar av att se längre än nästa val och vara långsiktiga och strategiska i sitt beslutsfattande. Vi behöver en politisk ledning som klarar att ta ansvar för ekonomin i dag och varje år som kommer. Det har Tyresö genom Alliansen haft sedan 1998.

De kraftigt ökande behoven inom äldreomsorgen kommer att kosta på. Detta är något vi är fullt medvetna om och förberedda för. Vi ser att vi varje år kommer att behöva skjuta till nya resurser till äldreomsorgen från kommunens budget. Som skattebetalare ska man vara medveten

MODERATERNA TYRESÖ

Vintervägen 3
135 40 Tyresö
Tel 08 742 06 91

tyreso@moderaterna.se • www.tyresomodernerna.se

om att kommunalskatten kan komma att höjas framöver för att hantera de växande utmaningarna.

Äldreboomen är här – men vi planerar för det

Tyresö är en av de kommuner i landet där andelen äldre i befolkningen ökar snabbast och mest. Fram till 2020 ökar antalet Tyresöbor som är över 80 år med minst 57 % och fram till 2025 med minst 112 %. Bara fyra kommuner i hela Sverige Nykvarn, Håbo, Staffanstorps och Salem har en större ökning till 2020. Detta är inget som en ansvarstagande politiker kan vifta bort eller ignorerar – detta kräver att vi agerar nu.

I det långsiktiga ansvarstagande som Moderaterna och Alliansen står för planerar vi för detta. Dels genom att vi redan nu är i startgroparna för att bygga ut äldreomsorgen med fler platser i särskilt boende och 10 000-tals fler timmar i hemtjänst. Vi jobbar medvetet och strategiskt med att utveckla valfriheten för alla äldre i Tyresö. Under kommande år kommer vi att se till att valfriheten ökar genom att vi inför LOV (Lagen om valfritetssystem) på flera områden. I den övriga samhällsplaneringen finns ett tydligt perspektiv för de äldre. Ett Trygghetsboende är nu klart för inflyttning vid Centrum, planer finns för ytterligare ett i Trollbäcken om några år. Vi har nyligen invigt bygget av seniorbostäder i kvarteret Porträttet i Tyresö Strand. Vi för dialog med flera byggbolag om att det ska byggas ytterligare seniorbostäder på olika platser i kommunen. Arbetet med att möta utmaningen som äldreboomen medför förs på bred front. Genom smart samhällsplanering och anpassade boenden finns möjligheten att minska trycket på hemtjänst och särskilda boenden, samtidigt som vi är övertygade om att det ger en stärkt livskvalitet för den enskilde.

I dagarna har det kommit siffror från SCB som visar att det så kallade RUT-avdraget ökat kraftigt i popularitet bland Sveriges äldre – detta är något mycket positivt. I befolkningen över 75 år har användandet ökat från 7500 personer 2007 till 71 000 2010 och ytterligare fortsatt ökning under 2011 enligt preliminära siffror. I befolkningen över 85 år använder nästan 10 % RUT-avdraget för att få stöd och hjälp i hemmet. Siffran kan dessutom vara ännu högre då det är ganska

vanligt förekommande att vuxna barn är med och köper RUT-tjänster till äldre föräldrar.

Den ökande användningen av RUT-avdraget är positivt ut tre aspekter. För det första är det en frihet för den enskilde. Istället för att tvingas till kommunen för att bli biståndsbedömd kan den enskilde helt och hållet själv styra över innehåll, tider och upplägg. Ingen kommunal tjänsteman som bestämmer utan du själv som bestämmer. Vuxna människor får vara vuxna människor. För det andra är det billigare för den enskilde att vända sig direkt till den privata marknaden och använda sig av RUT-avdrag då priset för hemtjänst är högre i nästan alla kommuner. För det tredje är det en samhällsekonomisk vinst då det avlastar det offentliga budget. Kommunens kostnader, och därmed skattebetalarnas, sjunker om färre är tvingade till att använda kommunens hemtjänst eller tvingade till att flytta till särskilt boende. Det bidrar även positivt till ett ökat företagande och en breddad arbetsmarknad med fler jobb.

Ett annat positivt faktum för Tyresö är att äldre i vår kommun generellt har ekonomiska förutsättningar som är bättre än många andras. Siffror från Pensionsmyndigheten visar att den allmänna pensionen i Tyresö är den sjätte (6:e) högsta i hela Sverige. Nivån är i snitt 12 445: -/månad vilket ska jämföras med att det på Lidingö och i Danderyd som ligger högst är 12 622: - och i Eda som ligger lägst i Sverige bara är 9884: -/månad. Topplistan är i tur och ordning Lidingö, Danderyd, Täby, Ekerö, Nacka och Tyresö därefter följer 284 kommuner där pensionen i snitt är lägre. Detta är viktigt att komma ihåg i de diskussioner som säkert kommer att föras framöver.

Taxeförändringen i Tyresö

Ytterligare ett medel i den ansvarstagande linjen för att möta den stora utmaning som den kraftigt ökande andelen äldre medför har varit att se över den taxa som kommunen använder sig av inom omsorgen. Det är viktigt att som utgångspunkt ha ett antal faktorer klara för sig.

Tyresö hade innan justeringen genomfördes en mycket låg taxa. Taxan hade inte justerats sedan 2004. Taxan är en maxtaxa och den högsta nivån som någon kan betala 1712: -/månad är fastställd av

1760: -

riksdagen i god demokratisk ordning. En klar majoritet av landets 290 kommuner tillämpar ett taxesystem där man använder maxtaxan. Efter taxejusteringen är 5 % av äldreomsorgen finansierad via avgifter medan 95 % bekostas av skattepengar. I taxan finns ett starkt skydd för dem som har låga och de lägsta inkomsterna i och med förbehållsbeloppet. Det innebär att alla som behöver omsorg får det – oavsett ekonomi. Taxejusteringen inom omsorgen är en del av det bredare uppdraget som getts till kommunens förvaltningar om att se över samtliga taxor och föreslå förändringar.

Det torde vara ganska klart för alla seriösa parter att även taxan inom omsorgen måste vara en del av diskussionen hur vi som kommun ska klara att möta den kraftiga ökning av efterfrågan på tjänster och den demografiska utmaning med många fler äldre som vi står inför. Mot den bakgrunden beslutade Alliansen att anpassa taxan i Tyresö till den nationella maxtaxan och dessutom gå från nivåt看 till enhetstaxa där olika insatser har ett fast och givet pris. Samtidigt beslutades även om att ta ut en avgift för trygghetslarm för fler användare än tidigare.

Resultatet av taxejusteringen har följts upp av Socialförvaltningen enligt det beslut som Alliansen tog i kommunfullmäktige. Uppföljningen visar vilka förändringar som skett och ger också svar på vilka effekter som den nya anpassade taxan gett.

När det gäller trygghetslarmet ligger nivån månaderna efter att taxan infördes på samma nivå som innan. Antalet användare har sedan sakta ökat. Uppföljningen visar också att det finns ett fåtal individer som fått en hög avgiftshöjning. Sju (7) personer har fått en höjning på över 700: - upp till 999: -. 55 personer har fått en höjning på 571: - /månad av totalt över 850 brukare. De som fått större höjningar är de som har de högsta inkomsterna och därmed ett avgiftsutrymme som är större eller mycket större än maxtaxebeloppet 1760: -/månad. Det är alltså inte de med låga inkomster som berörts.

Tvärtom visar uppföljningen också att de med de lägsta inkomsterna skyddats precis som det ska vara. Innan justeringen av taxan var det 100 personer som hade inkomster som gjorde att de hamnade på eller lägre än förbehållsbeloppet – vilket betydde att de oavsett hur

stora, eller hur många insatser de använde inte betalade någon avgift alls. Det var alltså 100 personer som hade nolltaxa. Antalet som efter justeringen har nolltaxa – och alltså inte betalar någon avgift alls – har ökat till 165 personer.

Vår syn på folkomröstningen

Vi moderater är positivt inställda till att den lokala demokratin utvecklas och vi som parti stod bakom de förändringar som förenklat att genomföra lokala folkomröstningar. Naturligtvis kan man alltid föra en diskussion om vad som är och inte är lämpligt att ha omröstningar om. Den diskussionen tjänar dock inte så mycket till. Det finns en begäran om en folkomröstning med stöd av tillräckligt många och då är det vår uppfattning att den ska genomföras.

Under den tid som förflutit sedan begäran om en folkomröstning inkom och att frågan nådde kommunfullmäktige har det förts diskussioner mellan Alliansen och Socialdemokraterna för att se om en kompromiss varit möjlig för att undvika de stora kostnader som en folkomröstning ändå medför. Tyvärr har dessa diskussioner varit fruktlösa.

Alliansen erbjuder att göra ytterligare justeringar i taxan genom att höja det så kallade förbehållsbeloppet med 250: -/månad (beloppet är i dag 4967: -/månad för ensamstående 61 år eller äldre). En höjning av förbehållsbeloppet skulle för det första vara ytterligare en kraftig förstärkning av skyddet för dem som har de lägsta inkomsterna. Fler skulle med ett högre förbehållsbelopp helt slippa undan att betala avgifter för de tjänster de använder – fler skulle alltså få nolltaxa. För det andra skulle den stora mängden som använder omsorgstjänster och som ligger mer eller mindre högt över förbehållsbeloppet få en avgiftssänkning med upp till 250: -/månaden. Alliansen menar att detta skulle vara en hanterbar justering med den bästa effekten fördelningspolitiskt. Socialdemokraterna har avböjt detta.

Alliansen har haft kontakter med de stora pensionärsorganisationerna PRO och SPF. Från deras sida har det funnits en tydlig önskan om att kommunens politiker skulle hitta en kompromiss istället för att genomföra en omröstning. Båda organisationerna har i våra kontakter tydligt sagt att de egentligen inte tycker att en folkomröstning är en

önskvärd lösning. Vi har även uppfattat att såväl PRO som SPF ansåg att den justering av förbehållsbeloppet som Alliansen tagit upp är något de skulle förorda och stå bakom.

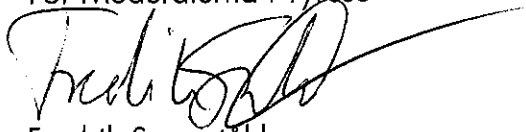
I och med kommunfullmäktiges beslut om att genomföra en lokal folkomröstning kring taxan inom omsorgen vill vi understryka vikten av att alla parter behandlar folkomröstningen seriöst och tar ansvar för att diskussionen inför folkomröstningen håller sig till korrekta fakta.

Ingen är betjänt av att en kampanj kring en seriös och komplicerad fråga präglas av överdrifter, felaktigheter och populism. Det har hittills florerat en rad helt felaktiga påståenden i diskussionen och vi vill vädja till alla att hålla sig till fakta och till sanningen.

Påståenden som att flera hundra nya Tyresöbor skulle få klara sig på socialbidragsnivå är grovt felaktigt – vilket en enkel faktakoll också visar. Endast ett mycket litet fåtal, 7 st, har fått mer än 700: - i höjning varför påståenden om att taxan chockhöjts för många inte är annat än ren populism. Taxan har ett mycket starkt skydd för de med de lägsta inkomsterna – det är alltså inte de med de sämsta förutsättningarna som fått ändrad taxa – trots detta sprids denna myt med envishet av människor som borde veta bättre. De som fått de största höjningarna är de som har de största inkomsterna och därmed bäst förutsättningar att betala. Det är viktigt att hela tiden vara medveten om att den nya taxan i Tyresö inte på något sätt är onormal. Taxan i Tyresö ligger i linje med de flesta kommuner i Stockholms län och landet – det var innan justeringen 2011 som Tyresö var avvikande.

Vi hoppas att det fram till att omröstningen genomförs förs ett seriöst samtal om ansvarstagande och de stora utmaningar som ligger framför oss. För oss Moderater är det viktigt att diskutera fortsatta satsningar på omsorgen, en ökad valfrihet och hur vi ska få ännu högre kvalitet.

För Moderaterna i Tyresö

Fredrik Saweståhl